

2

MTB - MLE

Una nga Kwartar – Modyul 12: Pagbasa sa Sinugbuanong Binisaya nga mga Pulong

MTB – MLE – Ikaduha nga Grado

Alternative Delivery Mode

Una nga Kwartar – Modyul 12 Pagbasa sa Sinugbuanong Binisaya nga mga Pulong Unang Edisyon, 2020

Batas Republika 8293, Seksiyon 176 naga ingon nga dili mahimong makaangkon og katungod sa copyright sa bisan unsa nga tagsulat ang gobyerno sa Pilipinas. Bisan pa man, kinahanglan una ang pagtugot sa ahensya sa gobyerno nga nagpatuman sa tagsulat kung kini mahimong pagkakitaan. Apil sa mga pwede nga buhaton sa maong ahensya ang pagtakda sa mahimong bayad.

Ang mga tagsulat sa (istorya, basahon, balak, kanta, hulagway, ngalan sa produkto o brand name, tatak o trademark, salida sa telebisyon, pelikula, atbp.) nga ginamit niini nga modyul nagpanag-iya sa copyright nianang mga gihisgutan. Paningkamutan nga matultulan sila para makuha ang ilang pagtugot sa paggamit sa mao nga mga materyales. Wala giangkon sa mga nagmantala ug sa nagsulat ang katungod isip tag-iya niini. Ang unsa man nga gamit gawas niining modyul, kinahanglan ang pagtugot gikan sa orihinal nga pagsulat.

Walay bisan unsa nga bahin o parte niining materyales ang mahimong kopyahon o ipatik sa unsa man nga pamaagi nga walay pagtugot sa departamento.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Noemi B. Alforte

Editor: Zoila Deirdre G. Murillo, Cheryl S. Banaag

Tagasuri: Rebecca L. Menciano

Tagaguhit: Florame M. Duran, Ghebre D. Pallo

Tagalapat: Seigfred R. Pulgarinas, Racquel Rose S. Dagondon, Precil Joy B. Narita

Tagapamahala: Dr. Arturo B. Bayocot, CESO III, Regional Director

Dr. Edgardo V. Abanil, CESE, Schools Division Superintendent

Dr. Lanila M. Palapar, Assistant Schools Division Superintendent

Dr. Emelia G. Aclan, CID Chief

Dr. Linda D. Saab, Division EPS-LRMDS

Dr. Noemi B. Alforte, Division EPS, MTB-MLE

Nelson G. Abeló, PSDS Designate

Inilimbag sa Pilipinas ng Sangay ng Camiguin

Department of Education –Region X

Office Address : B. Aranas St., Poblacion, Mambajao, Camiguin

Website : www.depedcamiguin.com

E-mail Address : depedcamiguin@gmail.com, camiguin@deped.gov.ph

MTB-MLE

**Una nga Kwartar – Modyul 12:
Pagbasa sa Sinugbuanong Binisaya
nga mga Pulong**

Pasiuna nga Mensahe

Para sa Magtutudlo:

Kumusta, malipayong paggamit niining **MTB-MLE Ikaduha nga Grado** Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul sa **Pagbasa sa Sinugbuanong Binisaya nga mga Pulong**

Kini nga Module nadesinyo, naugmad ug nasusi sa pagtinabangay sa mga magtutudlo nga gikan sa pampublikong institusyon para sa pagtabang kanimo nga makab-ot ang sumbanan nga gitakda sa K to 12 Curriculum samtang ilang gibuntog ang mga babag nga adunay kalabutan sa personal, social, ug economic nga mga sitwasyon sa ilang pag-eskwela.

Kining kapanguhaan sa pagkat-on o learning resource gilauman nga makapadasig sa magtutuon o bata nga mobuhay sa mga giniyahan ug gawasnong buluhaton sa iyang kaugalingon nga lihok ug panahon. Dugang pa, ang katuyuan usab niini mao ang pagtabang sa magtutuon o bata nga makakuha sa mga gikinahanglan nga kahanas niining atong panahon karon sa ika- 21 nga siglo samtang gitagaan usab og konsiderasyon ang ilang mga panginahanglan og sitwasyon.

Isip dugang nga materyales sa nag-unang teksto, makita ninyo kini nga kahon sa kinatibuk-an sa modyul.

Mga Minugbo nga Sulat sa Magtutudlo

Ang sulod niini nga parte mga pahinumdom, mga estratihiya nga maggamit sa paggiya sa mga magtutuon.

Isip magtutudlo, ikaw ang gilauman nga maghatag sa magtutuon o bata kung unsaon paggamit niini nga Modyul. Gitahasan usab ikaw sa pagsubay sa pag-uswag sa iyang kahibawo samtang imo siya gitagaan og higayon nga makatuon sa iyang kaugalingon nga pagkat-on sa kahibawo. Ug usab, gitahasan ka nga dasigon ug tabangan ang magtutuon o bata sa iyang pagbuhat sa mga buluhaton sulod niini nga Modyul.

Para sa Magtutuon

Kumusta, maayong paggamit niining (MTB-MLE sa Ikaduha nga Grado) Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul sa Pagbasa sa Sinugbuanong Binisaya nga mga Pulong.

Kini nga Modyul gihimo para matagaan ka sa makahuluganon nga higayon para sa mga giniyahan ug gawasnong pagkat-on subay sa imong kaugalingon nga lihok ug panahon. Isip aktibo nga magtutuon, mahimo nimo ang pagproseso sa sulod niining modyul.

Kini nga Modyul adunay mga parte katugbang sa mga icons:

 Kat-oni	Dinhi nga bahin, mahibaloan kung unsa ang kinahanglan nga matun-an sa modyul.
--	---

 Pasiunang Pagsulay/Sulayi	<p>Ang katuyoan niini nga bahin sa buluhaton mao ang pagsusi sa imong naunang kahibalo mahitungod sa leksiyon nga imong pagatun-an. Kung makuha nimo ang ensakto nga mga tubag (100%), pwede na nimo dili gamiton kini nga modyul.</p>
 Pagsusi	<p>Kini ang hamubo nga buluhaton o paghisgot sa nauna nga kahibalo para matabangan ka nga makonek ang karon ug sa una nga leksiyon.</p>
 Sulayi ug Kat-oni	<p>Dinhi nga bahin, ipaila ang bag-o nga leksiyon sa nagkalain lain nga pamaagi sama sa usa ka istorya, kanta, balak, pagpresentar sa problema, sitwasyon, o mga buluhaton.</p>
 Hisgutan Ta	<p>Dinhi nga parte, tagaan ka og hamubo nga panaghisgot sa leksiyon. Ang katuyuan niini para matabangan ug masabtan ang bag-o nga konsepto ug kahanas.</p>

 <p>Pagpalambo sa Kahibalo</p>	<p>Naglangkob kini sa mga buluhaton nga giniyahan og gawasnon pagbansay para mapalig-on ang imong pagsabot ug kahanas sa leksiyon. Mahimo nimo nga tan-awon kung husto ba ang imong tubag sa mga buluhaton sa pagtan-aw sa tubag nga nahimutang sa susi sa hustong tubag nga anaa sa katapusan nga parte sa modyul.</p>
 <p>Hinumdumi</p>	<p>Kini naglangkob sa mga pangutana o pagbutang sa mga tubag diha sa gibutangan og blanko nga parte sa pahayag para mapaproseso kung unsa ang natun-an nimo gikan sa leksiyon.</p>
 <p>Buhata ug Kat-oni</p>	<p>Kini naglangkob sa mga buluhaton nga makatabang sa imo para mabalhin ang bag-ong kahibalo o kahanas sa tinuod nga sitwasyon o ang kamatuoran sa kinabuhi.</p>

 Tantiya	Kini usa ka buluhaton nga ang katuyuan masukod ang lebel sa kahibalo nga nakab-ot sa natun-an nga kompetensi.
 Dugang nga mga Buluhaton	Dinhi nga bahin, adunay ihatag nga dugang nga mga buluhaton para mapalambo ang imong kahibawo ug kahanas sa natun-an nga leksiyon.
 Susi sa mga Tubag	Naglangkob kini sa ensaktong tubag sa tanan nga mga buluhaton nga anaa sa modyul

Sa katapusan nga parte ani nga modyul, makita usab ang:

Pakisayran

Kini ang listahan sa tanan nga gikuhaan sa pagbuhat ug pag-ugmad niini nga modyul.

Ang mosunod mao ang importante nga pahinumdom sa paggamit niini nga modyul:

1. Ampingi ang paggamit niini nga modyul. Ayaw butangi o sulati sa bisan unsa nga mga marka o sulat sa bisan asa nga parte sa modyul. Maggamit sa lain nga papel sa pagtubag sa mga tahas ug buluhaton.

2. Ayaw kalimti ang pagtubag sa Sulayi sa dili pa mobalhin sa laing gihatag nga buluhaton nga naa niini nga modyul.
3. Basaha ug maayo ang mga direksiyon sa dili pa buhaton nga mga buluhaton sa pagbansay.
4. Obserbahe ang pagkamatitud-anon og ang integridad sa pagbuhat sa mga buluhaton ug sa pagsusi sa insakto nga mga tubag.
5. Humana sa ang gibuhay nga buluhaton ayha moadto sa uban pa nga mga buluhaton.
6. Ibalik ang modyul sa imong magtutudlo o o sa facilitator kung mahuman na ang pagtubag sa tanan nga mga buluhaton.

Kung ugaling naglisod ka sa pagtubag sa mga buluhaton , ayaw pag duha-duha pagkonsulta sa imong magtutudlo o facilitator. Mahimo ka usab mangayo ug tabang sa imong nanay ug tatay , sa imong magulang o sa bisan kinsa nga mga kauban sa balay nga makatudlo nimo. Imong huna-hunaon pirmi nga wala ka nag-inusara.

Maglaum kami nga pinaagi niining modyul makasinati ka sa usa ka makahuluganon nga kahibalo ug makakuha ka sa lawom nga pagsabot nga may kalabutan sa kompetensi nga gitun-an.

Kat-oni

Karon kat-onan nimo ang pagbasa sa mga pulong nga kasagaran gigamit sa adlaw adlaw nga pakig-istorya, ug sa pagbasa sa mga hugpulong.

Hinaut nga pinaagi niini nga modyul mahanas ka sa pagbasa sa mga pulong sa Sinugbuanong Binisaya.

Pasiunang Pagsulay/Sulayi

Kopyaha sa imong papel ug kumpletuha ang hugpulong pinaagi sa pagsulat sa pulong nga anaa sa kilid sa hulagway. Ug basaha dayon kini.

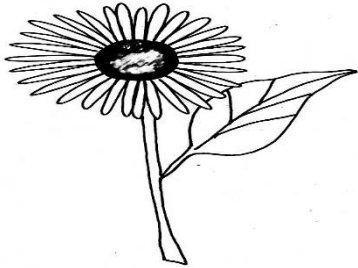
iro

Aduna ko binuhi nga _____.

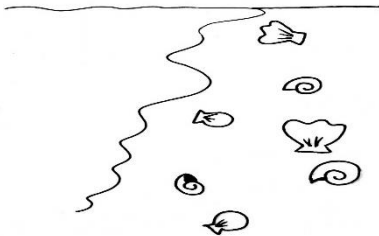
bata

Nagbasa ang _____.

bulak

Daghan tanom nga _____ si
Mama.

baybay

Nagdula sa _____ ang bata.

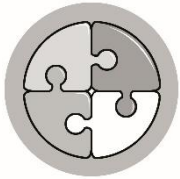

bato

Naglingkod sa _____ ang
babaye.

Pagtulun-an

Pagbasa sa mga Pulong nga Sinugbuanong Binisaya

Pagsusi

Ato sa balikan karon ang imong nakat-onan sa pagbasa sa mga **silaba**.

Basaha ang mga *silaba* nga anaa sulod sa kahon ug basaha dayon ang pulong nga naporma sa mga silaba.

na li pay

= nalipay

mo ka on

= mokaon

na nay

= nanay

mag du la

= magdula

nag pa hu lay

= nagpahulay

na wa la

= nawala

Mga Minugbo nga Sulat sa Magtutudlo

Basaha ug sabta ang matag panudlo sa mga gihatag nga mga pagsulay. Mogamit sa laing papel

Sulayi ug Kat-oni

Kopyaha ang mga pulong ug isulat ang mga silaba nga naglangkob niini ug basaha dayon.

Pananglitan:

nag

du

la

nagdula

--	--	--

nisugot

--	--	--

nagsuroy

--	--	--

nalingaw

--	--	--

naglakaw

--	--	--

nagsanghid

--	--	--

pinangga

Hisgutan Ta

- Imo ba nasulat sa ensakto ang mga *silaba* nga nagmugna sa kada pulong?
- Ug imo ba nabasa og ensakto?

Mao kini ang imong hinumduman:

Kung maglisod ka ug basa sa pulong deretso, basaha usa ang mga silaba nga nagmugna niini nga pulong ayha pa dayon basaha.

Sulayi Kini ug Basa:

Sight Words

Buotan

Nisuroy layo

Nagtan-aw nalingaw

Nagsanghid mama

Makabalo pag uli

Miapil dula

Layo naabtan

Pinangga pamilya

Hugpulong

Buotan nga iro si Bogie.

Nisuroy sa layo ang iro.

Nalingaw nga nagtan-aw si Bogie sa ubang iro.

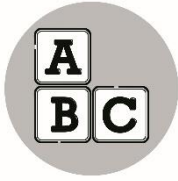
Nagsanghid si Bogie sa iyang mama.

Dili makabalo pag uli sa ila si Bogie.

Miapil pagdula ang bata.

Layo na ang naabtan ni Bogie samtang nagsuroy.

Pinangga sa iyang bag-ong pamilya si Bogie.

Pagpalambo sa Kahibalo

Unang Giniyahang Buluhaton

- Direksiyon:** 1. Basaha ang mga pulong sulod sa kahon ug ang mosunod nga pahayag nga anaa sa ubos sa kahon.
2. Isulat ang mga pulong nga naglisod ka pagbasa ug isulat ang silaba niini ayha basaha.

gusto Bogie palibot magsuroy

1. Gusto magsuroy ni Bogie sa palibot.

nagsanghid mama iyang siya

2. Nagsanghid siya sa iyang mama.

nisugot mosuroy mama iyang

3. Nisugot iyang mama nga mosuroy siya.

nalipay nagdagan gawas paingon balay

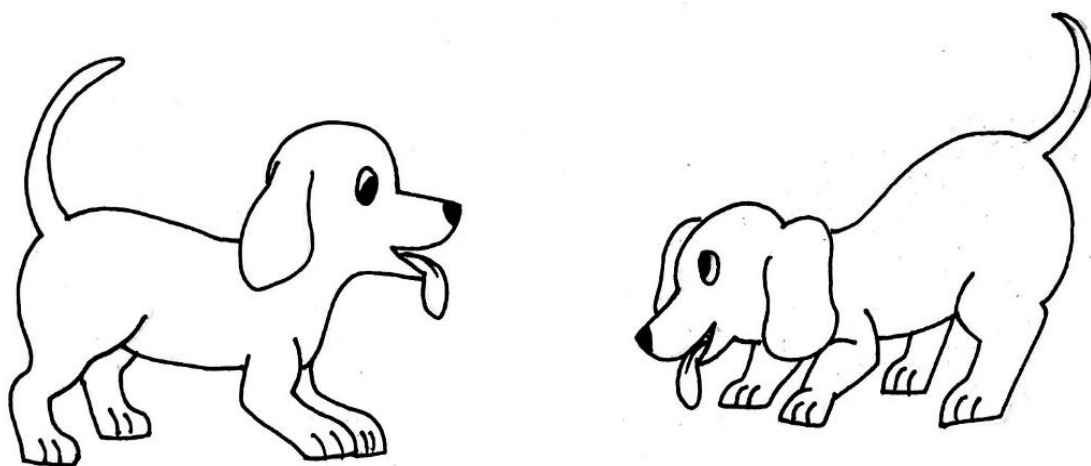
4. Nalipay si Bogie nga nagdagan paingon sa gawas sa balay.

Nakita daghang nagdula iro dalan

5. Nakita niya ang daghang mga iro nga nagdula sa dalan.

Unang Pagtantiya

- Direksiyon: 1. Basaha ang parapo o *paragraph* sa ubos.
2. Isulat sa imong papel ang mga pulong nga naglisod ka pagbasa ug isulat ang mga silaba niini ayha basaha.

Usa ka adlaw niana, gusto magsuroy ni Bogie sa palibot. Nasanghid siya sa iyang mama. Nisugot iyang mama nga mosuroy siya. Nalipay si Bogie nga nagdagan paingon sa gawas sa balay. Sa iyang pagsuroy, nakita niya ang daghan nga mga iro nga nagdula sa dalan.

Ikaduhang Giniyahang Buluhaton

- Direksiyon: 1. Basaha ang mga pulong sulod sa kahon ug ang mosunod nga pahayag sa ubos sa kahon.
2. Isulat ang mga pulong nga naglisod ka pagbasa ug isulat ang silaba niini ayha basaha.

pagdagan –dagan Niapil si Bogie sa ilang dula ug

1. Niapil si Bogie sa ilang dula ug pagdagan-dagan.

namatikdan ni Bogie nga layo na siya sa wala balay

2. Wala namatikdan ni Bogie nga layo na siya sa ilang balay

siya makatuod pagpauli wala na sa ila

3. Wala na siya makatuod pag –uli sa ila.

nagsuroy suroy siya nga walay direksiyon

4. Nagsuroy-suroy siya nga walay direksiyon.

Ikaduhang Pagtantiya

- Direksiyon:
1. Basaha ang parapo/paragraph sa ubos.
  2. Isulat ang mga pulong nga naglisod ka pagbasa ug isulat ang silaba niini ayha basahon pag-utro.

Niapil si Bogie sa ilang dula ug pagdagan-dagan. Wala namatikdan ni Bogie nga layo na siya sa ilang balay. Wala na siya makatuod pagpauli sa ila. Busa nagsuroy suroy nalang siya nga walay direksiyon.

Unang Gawasnong Buluhaton

- Direksiyon:** 1. Basaha ang mga pulong sulod sa kahon ug ang mosunod nga pahayag sa ubos sa kahon.
2. Isulat ang mga pulong nga naglisod ka pagbasa ug isulat ang silaba niini ayha basahon pag -utro.

si Bogie ug nakita nalooy siya niini ni Yanie

1. Nakita si Bogie ni Yanie ug nalooy siya niini.

siya sa ilang balay gidala

2. Gidala siya sa ilang balay

gihimo nga miyembro sa ilang pamilya

3. Gihimo siya nga miyembro sa ilang pamilya.

kaayo si Bogie sa bag-o niyang pamilya palangga

4. Palangga kaayo si Bogie sa bag-o niyang pamilya.

Unang Pagtantiya

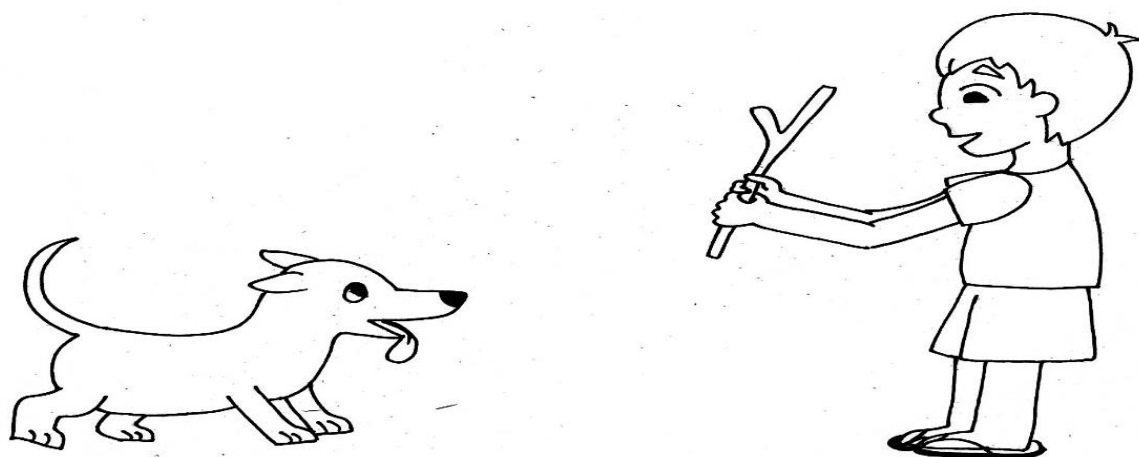
- Direksiyon:**
1. Basaha ang parapo/paragraph sa ubos.
  2. Isulat ang mga pulong nga naglisod ka pagbasa ug isulat ang silaba niini ayha basahon pag-utro.

Nakita si Bogie ni Yanie ug nalooy siya niini. Gidala siya sa ilang balay ug gihimo nga miyembro sa ilang pamilya. Palangga kaayo si Bogie sa bag-o niyang pamilya.

Ikaduhang Gawasnong Buluhaton

- Direksiyon:** 1. Basaha ang istorya ug sabta kini. Tubaga ang mga pangutana.
2. Isulat ang mga pulong nga naglisod ka pagbasa ug isulat ang silaba sa maong pulong ayha basahon pag-utro.

Si Bogie ug Ang Iyang Bag-o nga Pamilya

Usa ka adlaw niana, gusto magsuroy ni Bogie sa palibot. Nasanghid siya sa iyang mama. Nisugot kini nga mosuroy siya. Nalipay si Bogie nga nagdagan paingon sa gawas sa balay. Sa iyang pagsuroy, nakita niya ang daghan nga mga iro nga nagdula sa dalan.

Niapil si Bogie sa ilang dula ug pagdagan –dagan. Wala namatikdan ni Bogie nga layo na siya sa ilang balay. Wala na siya makatuod pagpauli sa ila. Busa nagsuroy suroy nalang siya nga walay direksiyon.

Nakita si Bogie ni Yanie ug nalooy siya niini. Gidala siya sa ilang balay ug gihimo nga miyembro sa ilang pamilya. Palangga kaayo si Bogie sa bag-o niyang pamilya.

Ikaduhang Pagtantiya

Mga Pangutana:

1. Unsa ang ngalan sa iro nga nawala?

---

2. Kinsa ang ngalan sa nakakita ni Bogie?

---

3. Nganong nawala si Bogie?

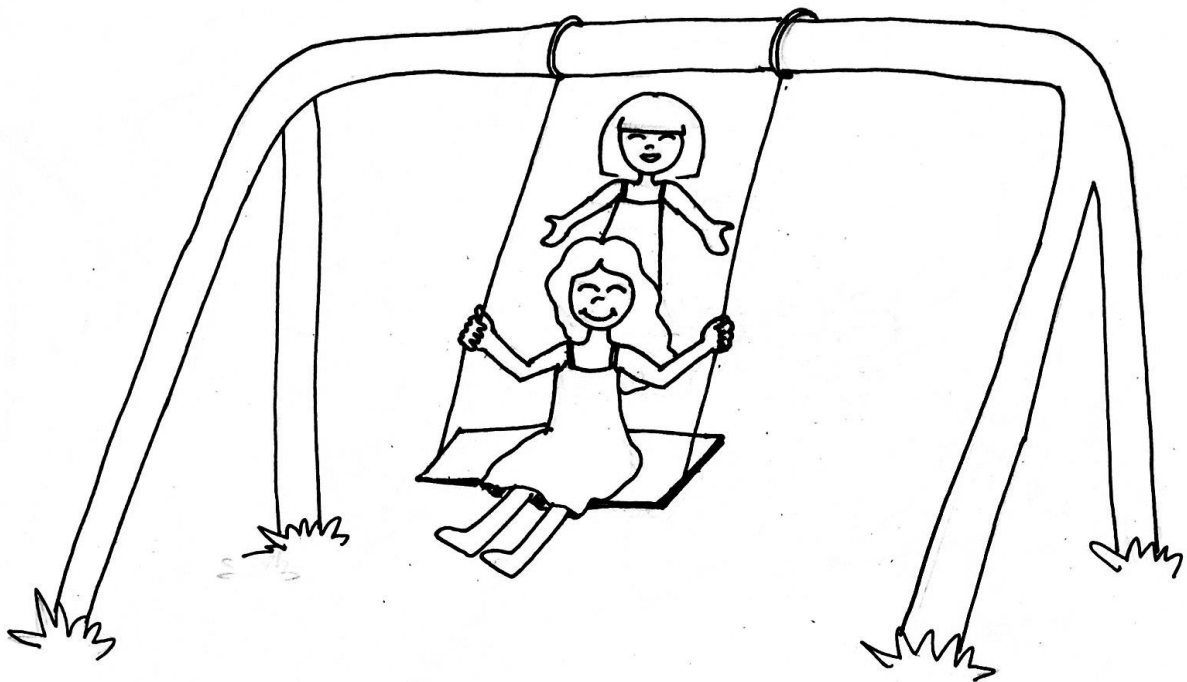
Hinumdumi

Unsa ang imong buhaton kung maglisod ka og basa sa pulong? Para mabasa ang pulong isulat sa ang iyang mga _____ ayha basahon.

Buhata ug Kat-oni

Basaha ang istorya. Kung naa ka mga pulong nga maglisod ka og basa isulat sa ang mga silaba niini nga pulong ayha basaha.

Nagdula si Yenyen

Usa ka adlaw niina, sayo nga nimata si Yenyen, niadto siya sa gawas ug nagdula siya bisan wala nakainom og gatas ug wala pa nakakaon sa pamahaw. Gitawag siya sa iyang mama aron mokaon sa ayha magdula. Pero wala namati si Yenyen ug nagpadayon sa iyang pagdula. Paglabay sa pila ka oras, naghilaka siya nga nagtawag sa iyang mama kay nagsakit ang iyang tiyan. Ayha pa dayon siya nikaon sa iyang pamahaw.

Mga pangutana:

1. Kinsa ang gisakitan sa tiyan?

---

2. Unsa ang gibuhat ni Yenyen pagmata sa sayo?

---

3. Nganong gisakitan sa tiyan si Yenyen?

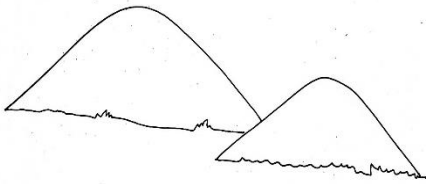

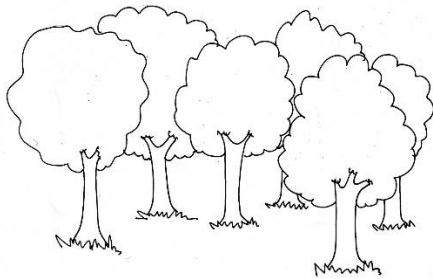
Pagtantiya

Kopyaha sa imong papel ug kumpletuha ang hugpulong pinaagi sa pagsulat sa pulong nga anaa sa kilid sa hulagway. Ug basaha dayon kini.

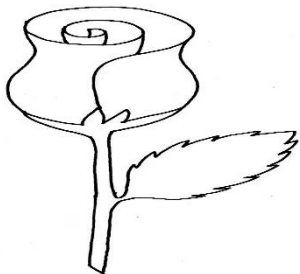
mga bukid

1. Nindot tan-awon ang m_____.

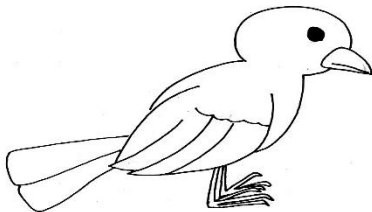
kakahuyan

2. Nagsuroy ang tibuok pamilya sa _____.

rosas

3. Paborito sa akong mama ang _____ nga rosas.

langgam

4. Masulub-on ang dako nga _____.

hardin

5. Puno sa daghan bulak ang _____.

Susi sa Insaktong Tubag

Hinumdomi

1. silaba

Ikaduhang Pagtantiya

1. Bogie
2. Yanie
3. Niapil si Bogie sa pagdula ug pagdagan-dagan uban sa mga iro.

Sulay! ug Kat-oni

1. Ni! su got
2. Nag su roy
3. Na li ngaw
4. Nag la kaw
5. Nag sang hid
6. Pi nang ga

Pasiunang Pagsulay/Sulay!

1. Aduna ko binuhi nga iro.
2. Nagbasa ang bata.
3. Daghan tanom nga bulak si mama.
4. Nagdula sa bayabay ang bata.
5. Naglingkod sa bato ang babaye.

Buhata ug Kat-oni

1. si Yenya
2. nagdula
3. wala siya nag inom sa gatas ug namahaw

Pagtantiya (Post test)

1. Nindot tanawon ang mga bukid.
2. Nagсурoy ang tibuk pamilya sa kakahuyan.
3. Paborito sa akong mama ang mga rosas.
4. Masulub-on ang dako nga langgam.
5. Puno sa daghan bulak ang hardin.

Pakisayran

MTB-MLE Grade-2 Textbook

MTB-MLE Grade-2, Teachers Guide

Alang sa inyong mga pangutana o komento, sulat o tawag sa:

Department of Education – Division of Camiguin

B. Aranas St., Poblacion, Mambajao, Camiguin Province

Email Address: depedcamiguin@gmail.com, camiguin@deped.gov.ph

Cellphone no: 09057284681